

ЦЕТИЊСКИ ВЈЕСНИК

ИЗЛАЗИ СРИЈЕДОМ И СУБОТОМ.

Цијена: за Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна; ван земље 15 франака у злату.

Уређује: ОДБОР

Адреса: „Цетињски Вјесник“ — Цетинье; Adresse: „Le Courrier de Cetinje“ — Cetinje (Montenegro).

Поједини број 10 пара.

БРОЈ 1.

ЦЕТИЊЕ, СУБОТА 1. ЈАНУАРА 1911. ГОД.

ГОДИНА IV.

Свима читаоцима и пријатељима нашег листа, као и сваком брату Србину честитамо нову годину, желећи им свако добро и напредак.

„Револуција у Црној Гори“!

Прије три мјесеца ми смо учинили један апел на српску и осталу словенску штампу. Обратили смо пажњу на небратско и несрпско држање извјесних биоградских листова према Црној Гори и њеном владаоцу.

Рекли смо тада, да ми скидамо са себе сваку одговорност, ако и опет будемо принуђени, да се бранимо од новинарских клевета и увреда из Биограда. Напоменули смо, да ми нећемо никог задјевати. Ми ћемо бити мирни и ћутаћемо, ако нас на миру оставе.

И доиста изгледало је да ће кампања попустити. Али не и за дуго. Сад су опет почели. Заграјаше ујасно и ружно. Повода им нијесмо дали. Изазваше нас на поновну одбрану. Родољубива нам се осјећања буне, што смо приморани да опет изађемо из резерве.

А јесмо ли ми томе криви?

Молили смо их, да нас ради српске слоге и среће оставе на миру. Они неће. Они желе свађу. Они теже за савршеним и потпуним раздором у Српству. На њима нека је проклетство за зле пошљедице. Ми смо били учинили са своје стране све што смо могли, да се кавга не понавља. Стрпљиво смо ћутали у минула четири мјесеца. Правили смо се невјешти на многа јавна и тајна задиркивања, сумњичења и клеветања, која су вршена у ово доба нашега ћутања. И у колико смо се више трудили да будемо равнодушни, бојећи се да се опет не распали кобни раздор, они су постајали све дрскији и бездушнији. Чак и полуслужбена „Самоуправа“ нашла је била за потребно, да Краља Николу прије неки дан цинички осумњичи због исправног држања Црне Горе у анексионој кризи.

Сад су већ сви њени новинарски савезници подигли нову дивљу вику на нас. И зар да будемо равнодушни? Не би ли ћутање било исто, што и одобравање њихових клевета? Само кукавице мирно подносе да им нељуди пљују у образ. Црногорци не.

Ми се, дакле, и опет, ма да са великим болом у души, лаћамо пера да се бранимо. Претрпе ли отуда штету односи двију српских држава, сву ће кривицу понијети теразиски пјемонтези.

Нека свјесни Срби то добро имају у виду. —

Револуција у Црној Гори!

Бомба нових сензација противу нас бачена је из Биограда кроз потчињене им новинарске канале у извјесне југословенске листове.

На биоградским Теразијама скројен је план, измишљена нова погрда, Пашић притиснуо дугме, и сад сви плаћени новинарски пранорци од Земуна до Загреба и Сарајева сложно звоне:

Револуција у Црној Гори! Завјера нова на Цетињу! Хапшења, насиља, вјешања, гоњења, савези с Аустријом и Бугарском, абдикација Краљевиха Нашљедника!...

Чему све то? Има ли и за један трун у томе истине?

Чему?

Проглас црногорске краљевине помео је лажним пјемонтезима несрпске рачуне.

Руска маршалска палица у рукама Краља Црне Горе ударила је несрпски пашићизам по сред мозга.

Мјесто да се томе радују, јер то Српству може бити само корисно, они ускликују новом завишћу и огласише Црној Гори рат за истребљење. Не трпи Пашић свијетлу појаву у Српству. Боји се његов „радикализам“ јакога стојера у српскоме народу. Све би хтио да сруши, што је у српским државама на њиховим пријестолима и око истих угледније, јаче и способније.

Камо јакни стојери у Србији?

Све их је разјурио демон пашићизма. Све их је одагнао, да ту дивну српску земљу са њеним љубљеним краљем не поведу у висину славе и угледа. Србија, која има масу поштених и способних људи, да би на својим плећима могли носити и будућност једнога царства, разорљивим радом ускога круга Пашићевих пјемонтеза, доведена је у безизлазно стање. Камо јој на одговорним врховима људи? Кад је Краљ Никола 1896. био у Биограду, он је приликом једнога свечаног приманања изговорио ове значајне ријечи: „Овдје има у изобилју људи и за једно царство!“ Гдје су сада ти људи? Пашићев јакбински клуб потиснуо их је натраг. Колико их је и у самој радикалној странци способних, родољубивих и честитих, који су растјерани са првих мјеста! Зато и иду наопако општи позлови. Зато се и могло дотјерати до кобнога раздора у цијеломе Српству, гдје год је допрст пашићизма. Зато је могла да се појави из Биограда гнусна кампања противу Црне Горе и нашега владоца, јер је Пашићева политика свуда у Српству створила вашар, па јој је сада једина на нишану наша Отаџбина, којој се заводи на њеном угледу и унутрашњој моралној снази.

Шта су учинили у Ст. Србији и Македонији? Упропастили су ону тужну нашу браћу. Учили су их радикализму и пашићизму, мјесто патриотизму. Кварили су их наопако вођеним пропагандама, којима је сврха била материјално богаћење радикалних пропагандиста.

И шта су дочекали? Послије двадесет година вашара по Солуну, Скопљу и Митровици као банкрот и погнули су главе и цијелу јужну Стару Србију предали су Бугарима! А са Бугарском!

Непрестано проповиједају слогу са њом, међутим обратно раде.

Ћавађени са Бугарском, закрвљени са најближом сестром Црном Гором, неучтив према Русији и њеном императору, а непотребно сваки час провоцирајући моћнога сусјела Аустро-Угарску — Пашићев пјемонтези котрљају Србију и Српство у понор поуздане пропасти. Да би колико толико покрили своју мизерију, хтјели би и Црну Гору да сруше и њену будућност да упропасте! Као мисле: кад смо ми пропали, нека и ње не буде. Пошто је не могу развалити, прегли су да јој убију углед и глас. Средства су им бомба, клевета и увреда.

Револуција у Црној Гори!

Гдје је та револуција? Наша је земља сва мирна и једнодушна. Истина, сваки је Црногорац наоружан, али оружјем се служи само ради одбране личне части и ради безбједности домовине изнутра и споља. Да ли би Пашићев режим смио дати народу своје оружје, са којим се Црногорци дању и ноћу не раздвајају! Видјели бисмо тада, у каквоме би се чуду нашли теразиски „југословени“. Брзо ли би се покривили као цигани на свадби. Показало би се, колико је народу Србије омиљена радикална владавина. Оно, што нама посведицево подмећу, разбуктало би се код њих за дан два, кад би им народ био наоружан као наш. Судио би им одмах тај добри и поштени народ за све њихове злочине. Лако се јуначити над обезоружаним! Лако је подизати шаку грдња на Црну Гору, која је далеко. Од Бугарске им се срце следи, ако се Краљ Фердинанд мало само љутне на Пашићеве јунаке. — Како ли су према њему снисходљиво учтиви! Не боји се свака шуша Бога, но то љага. Оно, и наше батине, ма да су даље, могу дохватити зликовацка леђа пашићизма, који нам је и бомбе на дар послао. И нашем је стрпљењу крај. Одбрана, која бива изазивана мучким злочинствима већ седам година, може лако да се изврне у огорчен напад. Жестока је и љута свака праведна одбрана! Кад нас и по хиљадити пут на њу наводе, нека добро размисле о својем крају. Налазе ману и нашем Парламенту. Не допада им се и он ваљда зато, што се у њем никад није чуо нити ће се кад чути издајнички глас несрпскога радикализма: „ноја њива неће бити већа, ако Србија добије Босну, — или: за народне је слободе свеједно, управљао Србијом један Обреновић или један Хабзбурговац“. Можда је Про-

виђење одредило, да Црна Гора, која се за слободу на Балкану највише борила, буде побједник пашићизма и спаситељ Српства од ужаснога зла, у које су га увалили теразиски фабриканти југословенског краљевства — на папиру.

Хроника

Напади с рачуном. Родољубиви биоградски лист „Вечерње Новости“ под натписом „Напади с рачуном“ доноси овај чланак: „Необјашњиво је држање „Политике“ и „Штампе“ према Црној Гори, Краљу Николи и његовом дому. Чисто нам изгледа да су ти посведицеви напади на другу слободну српску краљевину, не само дрски и безобразни, већ да имају одређени смјер и нарочити рачун, да се што више сје раздор између Србије и Црне Горе. Оно има мјеста критички за много што шта и код нас и у Црној Гори, али је јако упадљиво у очи, да су оба поменута листа, нарочито „Штампа“, необично раскошни у измишљању неистинитих вијести о неким тобожњим догађајима на Цетињу. Њима нико у Црној Гори не вриједи сјем подгоричких затвореника. Ако им не упали лажна вијест о затварању Краљевиха Мирка због завјере, онда одмах угледа свијета друга лаж о абдикацији Престолонашљедника Данила или о некој завјери, убиству, премлаћивању и свему што не ваља, а све се то дешава, како они лажно тврде, по упустима цетинског двора. То лажно додијало је и читаоцима та два листа; поштени Срби са гнушањем читају такво несрпско писање. До данас се ниједна вијест, која је од анексије на овамо срочена у та два листа, није показала као истинита, па ипак не престају са измишљотинама. Нама се чини, да кад им није упалило са лажима о „баруту балегни“, о рђавој нашој муницији, и покушају у клеветану честитих српских официра — они су се окомили на Црну Гору, како би одговорили кефу оних, за чији рачун све то раде.

Ми ћемо од сада редовно приказивати сваку лаж коју та два листа буду саопштили о Црној Гори, како би их на тај начин јасније представили исправним Србима“.

Новине, новине! Мало ћете које данашње српске новине паћи, а да у њима не буде јада и отрова, којим лише садашња српска генерација. Свађе, увреде, личне грдне, изливни пакости и зависти, подметања, клевете, сумњичења, потказивања — то су ти узвишени мотиви духовнога живота, којима је запојен већи дио српских листова. Који би лист и хтио да буде на висини достојанства, свлаче га на низину бездушних напада проповиједањем одбране, чији тон и јачина зависи од начина и јачине учињенога напада. У мало којем видите хладну озбиљност или топлину полета са углађеношћу духа и чистотом срца. Наше су новине постале право огледало особина нашега племена, које је радикализам спустио у талог мана. То зло, које је као мбра притиснуло данашње Српство, уочно је још славни српски песник пок. Војислав Илић. Њему се, при погледу на то зло, из душе отела ова pjesма:

Умре један Србин, не зна се од чега,
Али Господ прими у насеље њега,
И рече му Господ: „Љубави си не!
Доспио си, ево, у рајске нисине.“

Ево овдје има блага свакојака,
И учених људи, и добрих јунака!
Нек те, дакле, брига и туга не гуши,
Но слободно ишти што ти драго души“.

А Србин ће њему: „О Господе јаки!
Ја бих жељео искључиво ма каки“,
У којима пише, шта ли доле раде,
Какве нове сметке пред изборе граде?“

Окрете се Господ анђелима редом,
И затресе тужно својом главом сјелом:
„Подајте му, — рече — а шта друго знамо?
Та то један Србин и разум је само“.

Србија и Црна Гора

Под горњим натписом у „Биоградским Новинама“ на уводном мјесту објављен је овај чланак:

„Одношаји између Србије и Црне Горе пошли су ђаволним трагом. Анимозност

према новој црногорској краљевини као да је много јача, него што је била према старој књажевини. Нема дана, да не читам у по неком београдском листу о чуду и побору у другој српској краљевини. Један лист напада *Краља Никола*; други штампа некаква писма његова сина; трећи прича о раздору на двору цетињском и незадовољству у народу црногорском. Шта ти ту свега нема! Испијава се признато јунаштво црногорско, гради се карикатура од скупштине црногорске. Као веле људи, нека се зна и види, да у Европи има још и шаљивије скупштине...

Пратили смо пажљиво писање цетињске штампе, не би ли уочили узрок за што београдски листови пишу онако пакосно и тенденциозно о Црној Гори, и за што никога не остављају на миру. Могамо признати, да нијесмо нашли ничега, што би бар у неколико оправдало не-српско држање једнога дијела наше штампе. Уверили смо се на против, да на Цетињу пишу са поштовањем о Краљу и Краљевском Дому, а искрено, и српски и пријатељски, о народу и држави српској. До душе, напнили смо по неки пут и у црногорским листовима на нешто, што изгледа као да *данашњој* Србији не иде у рачун. То су пријекори на адресу шефа данашње владе: то су тешке оптужбе против његова небратског рада, који је, оправдано или не, толико догрдио Црној Гори, да су њени најмјеродавнији кругови небројено пута морали изјавити, како је једина сметња искреним и братским одношајима између двије српске краљевине — *Никола Пашич*.

За то, дакле, што Црна Гора не симпатизе Пашичу, што се Краљ Никола није дао повести струјом, да се Црна Гора порадикали и да намећу радикалског постане оно, што је данас Србија, усамљена и немиђена у свијету, — за то се у једномо цетињу наше штампе жучно напада не све што се ради у другој краљевини српској. За то се покушава дискредитовати и династија и режим у Црној Гори. За то се убива углед круне и важност друге независне државе српске. То је борба, коју *Пашичева Србија* води против Краља Николе и Црне Горе; то је у другоме реду борба, коју води радикализам против реда и рада у новој краљевини само за то, што разарни радикални елементи не могу да се утјезде у њој. Али је овога пута паклени план Николе Пашича са познатим етапама његовим од Солуна до Јадранског Мора претрпихо бродолом. Стао му је на пут један човјек, који му је побркао рачуне. Нашао се човјек, и ако на пријестолу, коме је прече Српство од радикализма, и који ту напаст на српски народ сузбија својим великим ауторитетом и својом снажном десницом. За то треба дићи против њега дрвље и камење; за то га напасти немилосрдно, безобзирно, душмански. Јер кад су у питању интереси Николе Пашича, онда не треба ни од чега презати, никакво средство оставити неопробано, да се дође до циља.

На лијепо, да се запитамо смета ли Црна Гора Србији? Не смета! Пријети ли Србији опасност од Црне Горе? Не пријети! Пријети ли можда опасност Српству? Не! Србија и Црна Гора упућене су светим интересима свога племена на искрен и сло-жан рад. *Само у слози лежи снага и боља будућност наша*. Непријатељи Србије непријатељи су и Црне Горе; непријатељи Црне Горе и наши су непријатељи. Ко виче на Црну Гору, тај погађа и Ср-

бију. Ко сије раздор у једној, сије га и у другој држави српској. Нашој заветној мисли није на одмет ни Србија ни Црна Гора. Само бездушници и издајници српске мисли могу мислити друкчије. Некада су династички интереси копали јаз између те двије слободне српске државе. Данас то наставља болесно самољубље једног објесног, амбициозног човјека, коме је неслога и недораслост српске интелигенције помогла да разрије отаџбину своју, да корумпира све редове друштва нашега. Занесен успјесима у партијској борби раз-ривене и свиња мугљим вјетровима из-ложене Србије, занесен успјехом међу нашом прекосавском браћом, он се окомио и на другу државу српску, да и у њој заведе народ и инаугурише радикалско царство. Тај план не оставља га ни дању ни ноћу на миру. Хвата се у коштан са представником те државе, не разбирајући куда то води и шта све може доћи у питање. *Alca jecta est!* Кад је могао Римљанин то рећи, зашто да иза њега за-остане *српски Цезар*. Јели Цезар био већи од њега?

Бићемо искрени. Ако у Српству цр-тегине мисао, да је Пашич пречи, да је радикализам претежнији од интереса све-коликога Српства, онда је Српству од-звонило. Саможиви и неспособни људи на улици упропастили су и јаче народе, него што је ниш; али не треба заборави-ти, да то никад не би могли учинити, да је био свјестан права и дужности сво-јих и да је био зрио за самостални жи-вот. Сваки је народ ковач своје среће; како ради, онако ће му и бити.

Србија, ако хоће да води српску по-литику, не смије бити у раздору са Црном Гором. Њени су интереси у сложном и заједничком раду. То морају увиђати и у Црној Гори. Ко тој слози смета, ко је томе споразуму на путу, тај се мора у-клонити, хтио не хтио. Сићушни интереси појединаца, ма колико они били осино и амбициозни, нека се задовоље невини-јим и по народне интересе мање опасним успјесима. Нека се, кад им је то циљ рада и живота, засиге свим високом положа-јима и одличјима, јер је та политика ипак мање штетна од политике, која зава-ђа рођену браћу и уноси раздор и несло-гу између двије независне државе српске.

Српство

† Војвода Голуб Јанић. У Сарајеву је преминуо познати крајински војвода Голуб Јанић у 87. г. старости. Он је из старе крајинске породице и одликовао се прегалашком и храброшћу. Учествовао је у мађарској буни, у дољанској буни, у крајинском устанку и важио је као првак српски у оним крајевима.

Лака му земље!

Савез српских пјевачких друштава. У Сомбору је била скупштина изасланика српских пјевачких друштава у сврху оснивања савеза пјевачких друштава у земљама круне Св. Стевана. Били су при-сутни изасланици 13 пјевачких друштава. Скупштину је отворио председник сом-борског црквено-пјевачког друштва д-р Ј. Лалошевић. За председника скупштине изабран је Милутин Гавриловић парох, а за перовођу Стеван Кунусаревић ђакон. Скупштина је усвојила ништр правила српских пјевачких друштава и ријешила, да сједиште савеза буде у Сомбору. Чла-нарина редовних чланова износи 25 круна годишње. Изабран је овај привремени

Окренише му свја леђа, и не одговори-ше му.

— Цетињу, рече Раула, немам потребе да кажем овој животињи, па ма да је и убе-дим. Не водим рачуна о томе. Цетила је, па против, у томе да ми је Ђорж дао своје имање, али с једним условом... Знаш ли којим?

— Не знам.

— С условом да се оженим.

— Каква мисао!

Није му гауна та мисао! Само нас је два брата, а он би хтио да нам се не угаси породица.

— На, хоћеш ли се оженити?

— Та остави. Ја сам му рекао, ако он толико на то држи да Фондрији остану вје-чно, нека се он сам ожени. Па то је он посочио. Смијешан је тај мој мали. Помисао на жену учинила је те се зацвренио као рак.

Све се то десило, заборавно сам да вам кажем, још прије десет година, тако на шест мјесеца прије објаве рата.

У то је вријеме Раулу било двадесет се-дам година, а Ђоржу двадесет и двије. Кад је рат отпочео Раула је био у Франш-Контеу, у Хербеде овом замку фидурјући са грофи-цом. Ђорж је био у семинару и ту очекивао заповијест гдје ће да дође о Божићу.

— Ех! ех! рече Мазирје цијеломе клубу,

одбор: Председник д-р Ј. Лалошевић, потпредседник Милутин Гавриловић, пе-ровођа Стеван Кунусаревић и Ђорђе Цвејић, благарник Коста Панић, књижи-чар Пера Лалошевић, одборници: д-р Е. Григоријевић, Ђорђе Ђуришић, Милан Коларић и Божа Радишић из Сомбора, са стране Душан Галетин, Ђорђе Гајин, Стефан Стефановић и Божидар Вилосеки.

Српски црквени сабор. Службено је објављено о краљевој одлуци, којом се дозвољава, да патријарх сазове српски народно-црквени сабор у сједнице у ре-довно вријеме између Ускреса и Духова 1911 год. Ове сједнице имају да буду наставак оног саборског рада, који је започет 1910. године, а требао се да на-стави у јесен 1910. год. Но у то се вр-ијеме није могао наставити, јер нови са-борски одбор није имао довољно вре-мена на располагање, да за јесенско засиједање спреми потребни материјал, а од његова претходника није му ништа остало, што би хтио употребити, те су тако сједнице одложене.

Словенство

Јубилеј „Народњих Листи“. Ових да-на навршило се педесет година од како је основан чешки лист „Народњих Листи“, који је и код нас врло добро познат како због свога словенског држања и угледа који ужива, тако и због његових ваздашњих симпатија према нашем на-роду, а особито спрам Црногораца. „На-родни Листи“ поникли су у најтежим приликама, а самом се случају има за-хвалити, што је у оно доба, годину да-на послје Солферина и давања окто-барске динамине од године 1860., дата концесија за издавање „Нар. Листи“. Оснивач листа др Јулије Грегр, онда директор адвокатске канцеларије у Фрид-ланду у Чешкој није још био познат у народу, а добро се познавао са катар-ским предстојником, који га препоручи памеснику бар. Мечерију и овај даде концесију, коју, да је знао онда ко је Грегер, не би никад дао. Пошто је пла-тило кауцију од 10.000 форинги о новој години, друштво, коме су на челу ста-јали Палацки, Ригер, Браунер, Томек, о новој години 1861. издаде први број „На-родњих Листи“.

Најбоље снаге чешке биле су му први сарадници, чешко дру-штво познати с одушевљењем напље-днике Хавличкове, коме је државна власт г. 1849. укинула „Народње Новине“. Већ први чланак дра Јулија Грегера про-тив повесеног пољемичавања чешких шко-ла у корист народног и слободног вас-питања чешког подмлатка изазвао је тужбу са стране државне власти. И није прошло месец дана, како је чешки лист почео излазити, а већ му је 18. фебру-ара 1861. царскилик Мечериј дао прву опомену, што је у оно доба значило да се спреми на блиску смрт. У тој се опо-мени истицало, да „Народњих Листи“ од почетка свога излажења уволним члан-цима, чланцима, дописима, вјестима ра-ди на томе, да узбуни обје народности, чешку и њемачку, у Чешкој и да тако иду против јавног мира и поретка. У то доба долази на владу Шмерлинг, који тенденциозним штампарским парница-ма, глобом и затворима хоће да затво-ри лист. И у првој години излажења тужен је др. Грегер за седам члана-ка „Народњих Листи“, а 4. јуна 1862. био је против Грегра велики штампарски

мислите ли ви да је Ђорж предвидио, што кад је изабрао ризу. Војничко заузеће.

Рајехофен, Седан, Мец, опсада Париза! Цио је свијет отишао у војнике! Клуб је остао пуст. Сваки је отишао на своју страну гдје је одређен, а Мазарје у Београју.

Ја сам био на Лоари, као драгон у једној пјешачкој регименти. Шта је било с пријате-љима? Гдје је онај, а гдје онај? Да није умро? Ништа ни о коме нијесам знао.

Кад, једнога дана, на једном крају неких новина, прочитах оглас да је Раула Фондриј погинуо. Нијесам могао да не помислим на Мазарјеово пророчанство.

Послје једнога мјесеца добијем једно пи-смо које је било за мном из мјеста у мјеста. То је мало било од адвоката г. Фиефана из Безансона, и у њему се налазило још једно запечаћено писмо. Адвокат ми је јављао да је Раула оставио код њега, прије почетка рата, то писмо адресовано па мене с налогом да га пошаљем мени, ако он у рату погине. По-што је тај случај наступио, адвокат извр-шује пошљедњу вољу свога клијента.

Не знам зашто су ми руке дрхтеле док сам домио печат којим је писмо било зап-чаћено. Нагледало ми је као да отварам нево-писмо које је дошло с онога свијета. Ето тога писма које је за павијек остало у памети.

процес, прии за доба фебруарског уста-ва (даног 26. фебруара 1865.). Претрес тај узбунио је цијело чешко јавно ми-њење и др. Грегр осуђен је на четворо-мјесечну тамницу, на глобу од 1800. фо-ринга и губитак академске чести због злочинства сметања јавног мира. Виши суд је новисно тамницу на 10 мјесеци, а глобу на 3000 форинги. Али Шмер-линг је постигао обратно од онога што је желио. Цијела Чешка, сви сло-венски чешког друштва скопише на ноге, име Грегрово постаде опште познато и стављено. Чеси из свију крајева свијета: Њемачке, Француске, Енглеске, Америке демонстрирају у корист чешке ствари, Јужни Словени, Словенци, Пољаци слади су Грегру многобројне поздраве, док је чампо у тамници. То је била пobjeда не Грегрова него чешка. Прогањање овога листа нишло је и даље под владом Бајста Хербста и Гискре. До г. 1869. било је ништа мање него 16 чешких редактора осуђених у свему на 90 година тамнице, од тих је било седморица редактора „На-родњих Листи“, који су били осуђени на 30.000 фор. глобе и 3 мјесеца обуставе. У том јуначком боју судјеловао је чешки народ и борба његова за државно пра-во и слободу импонира је широком свијету словенском, али и непријатељима. Кад је почетком год. 1871. била већ од-лучена побједа Нијемаца над Францу-зима, настаје и за Чехе и остале Слове-не тешко, врло тешко доба. За ере Ау-ерспрег-Ласерове јединствено се деле-гирају пороте за чешке штампарске ства-ри у њемачке градове и њемачки по-ротинци суде чешким уредницима. Тако су уредници „Народњих Листи“ Арбес и Ерблн осуђени сваки на 15 мјесеци там-нице. И тако је прогонен овај чешки лист од почетка свога излажења па даље, јер је свагда служио и чешкој и словен-ској ствари. У тој борби он се одавао, јер је за њим и с њим стајао чешки на-род. „Народни Листи“ послје педесет година борбе дочекали су то, да су да-нас један од највећих словенских листова уопште, број преглатника му иде на де-сет хиљада, и ако је чешки народ по броју својем један од малих словенских на-рода.

Поглед по свијету

Бугарски министри под оптужбом

Бугарско Собрание претворило се у судицу. Нарочита парламентарна коми-сија оптужила је све угледније стамбуло-вистичке министре ради провјере, ради краје и ради гажења закона и устава. До сада су преслушани сви оптужени министри. Бранили су се сви на исти начин. За гажење устава и закона позив-вали су се на то, да је те њихове члене одобрила тадашња скупштина и према томе ријешила их и сваке даље одговор-ности. Провјере и краје су сви, разу-мије се, порицали. Министар војни Савов дуго је и врло нејасно излагао своје од-носе са фирмом Шнајдер у Крезоу код раоружања 1903. године. Његово прича-ње тешко је контролисати. Али има не-колико факата, у којима министри или нијесу могли дати довољна објашњења, или су дали таква, која не одговарају истини.

Тако је влада године 1903. на своју руку, без одобрења Собрания, склопила зајам од 25 милиона и утрошила га, како

* * *

» Драги пријатељу,

» Ја сам једна велика луда, а и ти на исти начин. Но, пакова дама, бурдељ, рђави му-жеви, апсурдни дугови, глупи дуели, покварен живот, све нам то још није покварило срце, зар не? А доказ да је то истина то је, што весело идемо у рат по заповијести једнога Гамбете, а за Француску.

» Е, али није ли то тако лако! Не зачуђуј се! Имам највећи терет на савјести. Да, да. Једна преварета, заведена, бременита дјевојка. Рећићеш ми да сам те урадио и с многим другима, па и са удатим женама! Нека и тако буде! Али, ово је једно невплатише, и стога се ја и кајем. Некорисно је да ти до-стигнеш нестричам тај роман. У двије ријечи, ниј да се то тиче једне селашке, једне на-старице. Зар то није прилично смијешно, а? У тим годинама, ја, Раула, па да играм да-фине и Хло! Смијашеш се.

Не, не, већеш се смијати. Познајем те тога маско. Познајем ја твоју маску — сви ми имамо по једну — твоју маску савјести, и човјека од уживања. Али, период ће је кожити, а период ће је поједити. И дође, човјече, драги мој, хоћу да говорим.

Да ли ме је несрећа отаџбине напразни-лако објављива? И ја тако мислим, и тога

ПОДЛИСТАК

ЖОРЖ ЛА СЕНТ

— ЖАН РИШПЕН —

Кад је на њега дошао ред да говори, Бомино отпоче овако:

У клубу цио је свијет прскао од смијеха овога дана кад је гроф Раула де Фондриј ре-као да је његов брат отишао у калуђере. Није то било с тога што они нијесу гајили поштовање према оцима, него стога што нам је нагледало веома смијешно да видимо Фон-дрија у црној калуђерској ризи.

Замислите само! Раула, велики Раула, луди дуелист, Дон Жуан, а то не Дон Жуан ко-ји налази своје Еливре међу кокатама, Раула страх мужевима Раула пајзад, па да има брата калуђера! Зар се није измало чему це-рекати, а?

И ја сам се силно смијао, али се нијесам много зачудио. Јер, ја сам још из школе познавао Рауловог брата Ђорж Ла Сента.

Усред тог општег урибесног смијеха би-ла је и једна нескладна нога. Тај нескладни топ наизмао се гласно де Мазирје-у, једном, тобож, водеријанцу.

— То значи онда, да ће вама пропаст све његово имање? рече он Раулу. Калуђе-ри ће се сигурно и њега дочекаати?

је наша за злобу, на наоружање. Министри су се бранили, да су то морали учинити, јер је Бугарска била у крајњој опасности од Турске, а оружје није смела изводити јавно.

Али то не стоји, како је у суботу у Собранију доказао вођа народне странке Тодоров. Јер влада је сама објавила штампом овај тањи кредит одмах после неколико дана.

А не стоји ни то, да је Бугарској 1903. године прилегла опасност, да ће је Турска нападнати. Јер 11. јула те године дошла је бугарска влада од тадашњег француског министра спољних послова уверење, да Русија и Аустро-Угарска гарантују Бугарској неповредивост. Још је Делгасе позвао у владу, да само демонстративно бугарско оружје може изазвати конфликт.

Осим тога влада је војне припреме, које сада брани опасносту од Турске, почела тек неколико месеци касније, кад је опасност већ минула.

Какав ће суд Собрание доијети у овој афери, још се не зна.

Стање у Португалу

У Португалу није све како треба. Можда није револуција како то застави износи, али су немири свакако избили. Не зна се коме ће се веровати. Влада изјављује да је све у реду, да је мир и да о револуцији нема ни говора, а вијести из приватних извора претстављају стање онет тако, као да ће сваки час букнути прерат.

„Daily Express“ објатио се директно на чланове владе с питањем, у колико су истините вијести о револуцији.

На то је министар председник Теофило Брага одговорио: „У читавој земљи влада савршено мир. Вијести што их пошле дојосе су прости хумбури. Алармантне вијести су само несавјесно изнуђивање или служе финансијаним спекулацијама.“

Још краће је одговорио министар унутрашњих дела Алмеида: „Све је лаж.“

Министар Махало је одговорио: „Револуције нема и не може је бити.“

Можда да није баш тако све мирно и задовољно, као што се тврди са званичне стране. То је и сасвим природно, јер република није могла учинити од Португалске земљишћу рад и разумије се, да има разочараних, који су од насилне промене режима очекивали или личне користи или одмах видне успјехе у животу своје отаџбине. Али је такође истина, да има ипак нечега у ствари.

Мисли

Многи на нову годину полажу велике наде, а слабо ко на самога себе, те на крају године остану разочарани, али се и поред тога не сјећају да криве себе, него све свлажују старој години на плећа.

„Стара је година умрла. Живела нова година!“ то су обично усклици оних, који нијесу у стању сами што да учине, па би ради били да им то надокнади година у коју ступају.

„Срећна нова година!“ то је топла жеља, која може бити корисна само ономе, који се буде умно искуством стеченим у старој години, да послужи у новој.

Улазећи у нову годину многи остављају са старом годином и све оно што им је

сам на то. Дакле, ја мислим на ту дјевојку и на дијете које може да роди.

»Ако погинем!

У том случају остављам једно писмо за мог брата да би се старао о матери и дјетету. Али не знам имам ли права на то. Он ће да буде калуђер. Таквих скандала он ће да се ујаснава. Бојим се дамоћ пошљедњу вољу не схвати као ђуд каквога раскалашица in extremis. Бојим се да неће моћи да разумије ту стурцулу која ми је дошла послеје година будалаштина. Упратко, држим много на то да будеш у току ситуације, као и то да утачеш на њега ако он буде оклијевао, а да га замијениш на случај ако он не буде хтио.

»Ја желим да ова жена и ово дијете буду срећни, разумијеш ли? Претпоставимо да је то и једна ексцентричност с моје стране: и ја те знам као ексцентричног, стога рачунам на тебе.

»Желим ти успјеха, my darling.

»Сав твој, и хвала.

Раула де Фондрија.

Послије тога има тачних података о њеном плећу, мјесту гдје се налази (Аксон—Десу, близу Безансона) суму издржавања мјесечног, итд. итд.

Ах, рекох сам себи. Готов сам, да све учиним. Али како, до Бавола, то све да свр-

она доијела, због чега и бива да им је свака нова година као год и стара.

Нова година означаје и нови живот, али док календар опредјељује наступање нове године, човјеку је остављено да опредјели себи нов живот. Од туд је да многи нижу године за годином, али им се нови живот никако и не јавља.

Многима године кроз које пролазе не остављају ништа више него само бразде на лицу.

Валси

Прорицање времена

— Како ће вријеме бити у јануару —

Знамо, да ће свакога интересовати да раније сазна како ће бити вријеме у овом мјесцу, те зато и доносимо прогнозе, које су људи од струке изијели.

Прво ћемо изијети мишљење метеоролога.

Према теорији проф. К. В. Ценгера, метеоролози у јануару надају на ове дане: 2., 3., 11.—14., 17., 22. и 25. Највеће непогоде биће 12. и 25. јануара по новом календару. Према томе може се очекивати, да ће вријеме, особито из почетка, у средини, и на крају мјесеца бити нестално и промјенљиво. Двије знатније непогоде коњем децембра, утицаће све до почетка јануара. Зато ће бити облачно и промјенљиво. Владаће прилична сљежна вијавица, а у котлинама снјег испромијешан кишом. Око 2. јануара вјетар ће бити врло снажан, барометар ће пасти, а вријеме ће се знатно погоршати. Око 5. ће се изненада побољшати, вјетар ће бити слабији, барометар ће се дигнути, а уједно ће и donekle захладити. У даљим данима биће као јутро и на вече магловито, а кад се разведри, настаће силни мразови. То ће тако потрајати до 11. јануара. Послије тога осјећаће се утилив времена од 11. и 12. Нестално вријеме, вјетар сјеверо западниак. У горама силне сљежне вијавице, у долина снјег. То ће потрајати до 17. јануара, а онда ће настати мало љешице. Но то неће дуго трајати. Дне 22. те 25. завладаће оштри вјетрови, барометар ће непрестано пада-ти, небо ће бити сиво облачно. Према крају мјесеца ће се вријеме нешто смирити, па ће у умјерене мразове потрајати све до почетка фебруара.

Како смо на почетку изијели прорицање за дане, који су изијели већ (од 2. 12. јануара, односно од 20—30. децембра по нашем), то ће лако бити читавица да оцијене ова метеоролошка прорицања.

Према Фалбу вријеме ће бити љешије. Његово прорицање биљежимо по нашем календару.

По Фалбовој теорији критични дани падају на 1. јануара и 15. јануара. Критични дан од 1. јануара има велико значење, док је онај од 15. мање важности. Почетак јануара се још налази под утиливом јаког критичног дана од 31. децембра, ушљед чега биће јако вјетровито и промјенљиво вријеме. Пред новом годином ће захладити, те ће се разведрити. Мирно ће вријеме потрајати све до пред нову годину када ће започети већи утилив критичног дана од 1. јануара. Барометар јако пада, небо силно наоблачено, владају оштри вјетрови. Послије ће застати велики снјег. То ће тако потрајати до 7. јануара, а онда ће се вријеме нагло разведрити. Барометар ће се непрестано дизати, те ће знатно захла-

дити. Око 11. небо ће се мало наоблачити, па ће бити ту и тамо сукоба у атмосфери. Но то ће се вријеме нескоро поправити, јер утилив незнатно критичнога 15. јануара неће дуго потрајати. Од 15. ће се наново разведрити и завладаће јака студен, која ће потрајати до краја мјесеца.

Из умјетничког свијета

Јубилеј руског сликара. Ових дана је по цијелој Русији на свечан начин прослављена педесетогодишњица познатог руског сликара К. Е. Маковскога, који се послејерешичине сматра као најбољи руски сликар. Радови Константина Маковскога приказују руска друштва, села и живот у Русији.

Бугарска опера. Прошле године Бугарска се обогатила трима операма. Прва је била „Борислав“, друга „Гранди“, а најновија је „Русалка“.

Нова српска опера. Познати историски фрагмент „Кнез Иво од Семберије“, који је онако невјешто у два маха приказиван и на нашој позорници, ускоро ће се приказивати у Биограду као опера. Музику је за њу написао познати наш композитор Исо Бајић. Чим се буде приказивала у Биограду, даваће се и у Берлину.

Двадесетогодишњица. Ове године 15. марта навршиће се двадесетпет година од како је умро познати пољски пјесник Богдан Залески, те се клуб пољских књижевника и новинара у Кракову спрема да тај дан свечано прослави. Богдан Залески је својом поезијом дао нарочити правац и сматра се као репрезентант читаве једне школе познате под именом украјинска школа.

Почасни грађанин Прага. Приликом педесетогодишњице д-ра Крамаржа, општина вароши Прага изабрала га је из почасти за почасна грађанина.

Дневник

Божји у Двору. Божји празници проведени су у Краљевском Двору по нашем староме народном обичају. Његово Величанство Краљ ревностно чува наше лијепе народне и вјерске обичаје. У томе га вјерно потпомаже и Њено Величанство Краљица. И о празницима Христово Рођења Његово Величанство Краљ претвара Свој Двор у прави народни дом, у којем се осјећа, мисли, празнује и у породичном кругу живи као и у свакојем народном дому и најсиромашнијег поданика нашега владарца. Бадње Вече и ове године било је задахнуто топлином и њежношћу узвишених домаћина, који су били присутни налагају бадњака, код којих су приносили Богу топле молитве Својих побожних хришћанских душа за срећу Свога народа и за здравље свију Својих милих и драгих на дому. На Бадњи Дан у подне Краљ је био присутан на великој Василијевој литургији у манастирској катедралној

галерији један коњаник. Он је регименти доио заповијест да помогнемо Лионцима, ако се они не могу да одрже. Пошто је предао заповијест, стао је пред Ђенерала, говорећи му:

— И ја ћу с вама.

Ђео сам врло близу њих. Ђегов ме глас изненади. Познао сам га.

— Није могуће! поппах. То је Ђорж.

Да, то је он, будући калуђер, и за кога сам већ држао да је то. То је Ђорж Ла Сент.

— Је ли добио Раулово писмо? упита ме он без увода.

Ђегова мирноћа, његово пријатно лице под патријархалним капаком, и левити, који је постао војник, све ме је то просто запањило: ништа од свега тога нијесам разумио.

— Јесам, а ти?

— И ја.

— Па, шта си урадио?

— Учинио сам своју дужност, одговори ми он просто.

— Ти не знаш, рече он изненадно, али то је тако. Ти имаш право да знаш. Све ћу да ти кажем. Видио сам и малу и дијете. Дјевојка је била поштена. Мој је брат ту био рђав. Дијете је мушко. Тада...

У том тренутку дође још један коњаник и допесе кошта наредбу, и замијени Ђоржа кога је к себи позивао Ђенерал.

цркви. Сјутра дан на Божић Њихова Величанства рано су устала и примала честитања од Митрополита, министара и многобројних других великодостојника. Као и у свакој другој нашој народној кући, одаје Краљевскога Двора биле су пуне божићне сламе, а у одјељењу за примања био је намјештен колач са божићном свијећом. Са Њиховим Величанствима провели су ове године заједно Божић само Књагињица Вјера и Књаз Петар, који је тијех дана морао да чува постељу ушљед јакога назеба.

Краљевић Нашљедник и Књагиња Милица честитали су телеграфски Својим драгим родитељима празнике са Тополице, а Књаз Мирко и Књагиња Наталија са Крушевца. Њено Краљевско Височанство Књагињица Ксенија ове године о божићним празницима не бјеше у близини Својих милих родитеља. Али она је зато била у близини њиховој Својим племенитим срцем и високом духом. Она је из Париза послала родитељима топли телеграфску честитку.

Краљ код Митрополита. Његово Величанство Краљ благоизволио је трећи дан Божића посјетити Њег. Високопреосвештенство Господина Митрополита и честитати му славу.

Вратили се на Цетиње. Синоћ су се вратили на Цетиње Краљевић Нашљедник и Књагиња Милица са Тополице, а Књаз Мирко и Књагиња Наталија са Крушевца.

Измишљотина о абдикацији. У добро нам познатим биоградским листовима опет је изашла неистинита и злонамјерна вијест о тобожњој абдикацији Његовог Краља. Височанства Краљевића Нашљедника Данила. На такве глупе измишљотине о Црној Гори, које се од неко доба из Биограда систематски протурају у свијет, ми смо прилично навикли. Њима је сврха да се код необавјештених поколеба вјера у поузданост и сталност општег политичкога стања у нашој земљи. Зато се с осталима неистинама противу нас често спаја и измишљотина о абдикацији нашега љубљенога Краљевића Нашљедника, не би ли се и са том узбуњљивом вијешћу ма колико наудило кредиту Црне Горе. Разумије се, да им је труд узалудан, јер је већ свакоме познато легло оваквих и сличних измишљотина.

Слава пука Краља Николе I. Прекјуче је прослављао своју славу IX. српски пјешачки пук, којем је почасни шеф Његово Величанство Краљ Никола I. Тијем поводом упу-

— Брзо, брзо, чуј, рече ми он.

Између нашега крила и крила његовог Ђенерала гурала се једна црна маса. То су Пруси.

— Дакле, рече ми он, не губећи много од своје хладноће, пошто не желим да се угаси име Фондрија, пошто треба искушати Раулово грешку, то сам ја...

— Пожурите се, рече му Ђенерал. Иначе ће вам пут бити пресјечен.

Ђорж погледа, па рече:

— То сам се ја оженио том дјевојком и признао дијете: тог истог дана сам пошао у војску, и надам се да ћу узријети не раскинув са жељом да будем чедан, жељом коју сам хтио да објавим једнога дана. Збогом!

Стеже ми руку и обод коња. Још дуго сам пратно погледом тробојни његов капац.

На један пут, на наше десно крило осу се један сграшан плотун. То је било прно стадо Пруса које је заузимало позиције пуцајући плотунима.

Кроз тај плотун галопирао је Ђорж.

Кад се плани дим дигао с равнице, сасвијем далеко, тамо дође, примјетих једног усплахиреног коња који је без коњаника, а, на земљи, по још пестоплаћном сину јету, лежало је мртво тијело Ђорж Ла Сента, с мачем у корицама и скршеним русама.

тио је командант пука из Пожареваца Њ. В. Краљу Господару овај телеграм

Официри, подофицири, киллари и редови IX. пука српске вјешадије, честитајући данашњу циковску славу своме витешком Господару јуначке Црне Горе и Брда, кличу: да живи Ваше Величанство и Ваш свијетли Дом!

Потпуковник Димитријевић

Његово Величанство Краљ послао је г. потпуковнику Димитријевићу овакву телеграфску захвалност:

Веома пријатно дирнут вашим толико поздравом, ја вам, господине потпуковниче, срдечно захваљујем на честитци, молећи вас, да изјавите Моју искрену захвалност и господине официрима, подофицирима и килларима, као и војницима цијелога личнога пука, којем имам част бити почасни шеф. У исто вријеме молим вас, да заједно са мном ускликнете: живио Краљ Петар I. живјела храбра српска војска!

Никола

Био лако оболио. Његово Краљевско Височанство Књаз Петар био је о Божићним празницима лако оболио од назеба, ушљед чега је по љекарскоме савјету неколико дана морао да лежи у постељи. Сазнавши за болест Његовог Краљ. Височанства, многа господа из дипломатскога кора и виших пријестоничких кругова долазила су у Краљевски Двор да се распитују о стању болести високога болесника. Од ономад је наш омиљени млади Књаз, Богу хвала, потпуно прездравио, и са љекарским допуштењем напустио је болесничку одају.

Божични дар Књагиње Милице. Њено Краљевско Височанство Књагиња Напљедница Милица као и сваке године, кад се о Божићу задеси на Тополици, тако је и ове године о благим данима Својом племенитом дарезљивошћу утрла многу сиротињску сузу из Бара и околине. Ове је године племенита Књагиња Напљедница о својме трошку о благим Божићним данима обукла сву барску сиротињу без разлике вјере и свакојега сиромашка поврх тога обдарила је новчаним прилогом. На тај је начин узвишена добротворка барској сиротињи учинила радоснијим Божићне празнике. Благослови сиротиње као најдјепша награда вазда ће пратити Њено Краљевско Височанство са најтоплијим жељама за сваку срећу Њену и Њенога узвишенога супруга.

Митрополитово крсно име. Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Митрофан прославио је своје крсно име Св. Архиепископа Стевана трећег дана Божића. Поглавар наше свете цркве примио је тога дана безбројна усмена честитања из свију пријестоничких кругова, и многобројна телеграфска из унутрашњости земље. На честитању су били министри, народни посланици, великодостојници, чиновници и многи грађани.

Краљевић Напљедник упутио је слављенику у име своје и Књагиње Милице са Тополице срдачну телеграфску честитку. Исто тако су честитали и Књаз Мирко и Књагиња Наталија са Крушевца.

Празни гласови о кризи. Изјесни биоградски листови никако не престају доносити вијести о некаквој кризи и промјени у нас. Сад већ саопштавају и имена у вези са тијем промјенама — имена, која су потпуно хетерогена по мишљењима и правцу свога рада. И по томе се види, колико су сви ти гласови истинити. Нешто се много интере-

сују за те ствари у нас. Али нешто мисли крчмар, а нешто и крчмарица!

Гласови о завјери. Обрадовали су нас из Биограда још са једним братским даром. Послали су нам измишљотину о некаквој новој „завјери“ у Црној Гори. Да би им измишљотина била провиднија, рекли су да су у завјеру умјешани као главни завјереници г. г. Јован Пламенац и бригадир Митар Мартиновић. Таман су погодили гдје ће наћи нечојство! Све суде по нарави својих фабриканата југословенског краљевства, који кад сиђу са министарске столице одмах иду у завјеренике. Нек се не брину, у Црној Гори нема такве робе!

Закон о адвокатима. Из народа долазе са свију страна једнодушне и тешке жалбе противу закона о адвокатима. Исти се на пракси показао веома штетан по народ, а сувише рентабилан за њега. Онјих појединаца, којима је новац све, а народ ништа. Са свију страна отаџбине исказују се опште жеље, да се тај закон, као преран за наше прилике, или укине или измјени у духу наших народних потреба. Закони треба да се праве за опште добро народа и државе, а не за заштиту личних интереса малог броја појединаца. Надамо се, да ће надлежни узети у обзир ове народне жеље.

Петровићево вече. Прослава десетогодишњице рада на пољу позоришне умјетности г. Маша Петровића, редитеља позоришта, изведена је на свако задовољство и у највећој складности. Преко дана слављеник је са својом вриједном домаћицом, која и на позорници, својом умјетношћу једно од највиднијих мјеста заузима, примао у своме дому честитања, приредив за госте закуску, а у вече је била свечана представа, за коју се може рећи да је сјајно испала. Од стране Двора био је Њ. Кр. В. Књаз Петар, а кући је била дупке пуна. Све такве разноврсног и бираног програма извођене су на опште задовољство. Тамбурашки збор прецизно је одсвирао два комада тако, да је један на општи захтјев поновио. Пјевачко друштво „Његош“ такође је и овом приликом осветлило свој образ, као год што је г. Милутин Стевановић са пуно жара и топлине декламовао. За вријеме одмора свирала је војна музика, која се својски трудила да многобројну и отмијену публику што више задовољи. Оба комада, и „Шоља теја“ и „У цивили“ изведени су тако, да скоро публика није имала прилике да ужива у лијепој и складној игри наших артиста, који су са своје стране с великом вољом настојавали, да што више допринесу да ово вече испадне што боље. Сам слављеник у првом комаду приказивао је Камуфлажа, а у другом Фрица тако, да је и при ступању на позорницу и по свршеном комаду бурно поздрављан како силним аплаузом, тако и живим клицањем. За вријеме одмора слављеника су на позорници поздравили чланови позоришта и дилетанти, предајући му своје дарове, а како смо извјештени и многи грађани се спремају да му накнадно даду поклоне за спомен јубилеја. „Петровићево вече“ било је једно од ријетких вечери, те ће свима посетиоцима остати у пријатној успомици, чему се од срца радујемо.

Дар. Господин Димитрије Ђирковић, из Биограда, предсједник Краљ. Српског Бродарског Друштва у Биограду, путујући са госпођом по Црној Гори, увратио је и на Цетиње, и том приликом даровао је своту од 30 перпера на име

помоћи цетињској сиротињи. Општина цетињска дародавцу, Господину Ђирковићу, најтоплије благодарна на указаној помоћи.

Читуља. Власника и одговорног уредника нашега листа задесила је и овог пута велика породична жалост. Умро му је отац, поп Јован Чобељић, један од оних Црногораца, који је цео свој живот посветио домовини. Као свештеник примјерно је вршио своју свештеничку дужност, а као одани син ове земље одликовао се храброшћу, те је у ратовима и барјактар био, док је у мирно доба био чак и судија у првом окружном суду на Даниловом Граду. Покојник је преминуо о Божићу у своме селу Јовановићима. Узимајући у жалости породице учешћа за изгубљеним попом Јованом, покојнику желимо да му буде лака земља!

Занимљивости

Ватикански мозаички радници у стању су да разликују 30.000 различитих нијанса боја.

Кад на земљи лежи слој снјега од 25 сантиметара, онда се испод тога слоја не осјећа ни највећа спољна хладноћа.

У Србији има близу пег стотина војних музиканата.

ПРОДАЈЕ СЕ

Црквени калез од најчистијег сребра са прибором од шест комада за двије стотине ђедесет перпера. Ко га жели купити, нека се пријави Администрацији „Цетињског Вјесника“.

ПУТНИЦИМА

из учњости до зна да код мене могу добити чисте и чисте постеле, за преноћиште по преној цијени.

Цетиње, Иван-Бегова ул. б. 7. СВ. ПЕР. ВИЋ

4-50

КЊИЖАРА и ПАПИРНА

Ш. Г. Лаковића

у ПИКИШЋУ

Препоручује своје велико стокриште школских, научних и забавних књига.

Велики избор календара за 1911. год., као: Велики Орао, Србобран, Новина, Ружаца, Шаловица, Србин, Црногорац, Годинак итд. као и цених календара, дисабер, пртабе и календариског програ, као и свих дјачких потреба.

Велики избор папирновених календара, као и за честитке о Краљевумену, Божићу, Ускресу и Новој Години.

Продаја на велико и на мало. Прима преглату на сваку новонадану књигу на српском и на осталим европским јазикима.

НА ЗНАЊЕ

Отпочео сам поново своју радњу

ЗА ПРЕВОЗ ГОСПОДЕ ПУТНИКА

Исту сам снабдио са *петоро добро уређених кола (ландовера)*, подесних за превоз и обезбјеђење путника од рђавог времена.

НАПОМИЊЕМ: да једна кола редовно сваког дана у 8 сати прије подне полазе од Цетиња за Подгорицу и обратно. Биљета за иста могу се добити, на Цетињу код Г. Блажа Братићевећа — а у Подгорици код г. Стана М. Радуловића.

Цијена на особу перп. 6 уз пртљаг од 5 кг.

Препоручујем се
ЈОШО Н. ЂИНОВИЋ

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ

ВАЖНО!

ЗА

ОБУЋАРЕ

ТРГОВАЧКО СТОВАРИШТЕ КОЖА

ФИЛИЛА

Ашер С. Алкалај

У ДУБРОВНИКУ

ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈЕ СКЛАДИШТЕ НАЈБОЉИХ СВАКОВРСТНИХ

КОЖА

И СВИХ ДРУГИХ ПРИПАДАКА ЗА ОБУЋАРСКЕ РАДЊЕ

Уз творничке цијене

НАРУЧБИНЕ ОБАВЉАЈУ СЕ БРЗО И ТАЧНО

НА ВЕЛИКО И НА МАЛО

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ